

اهداف جزئی :

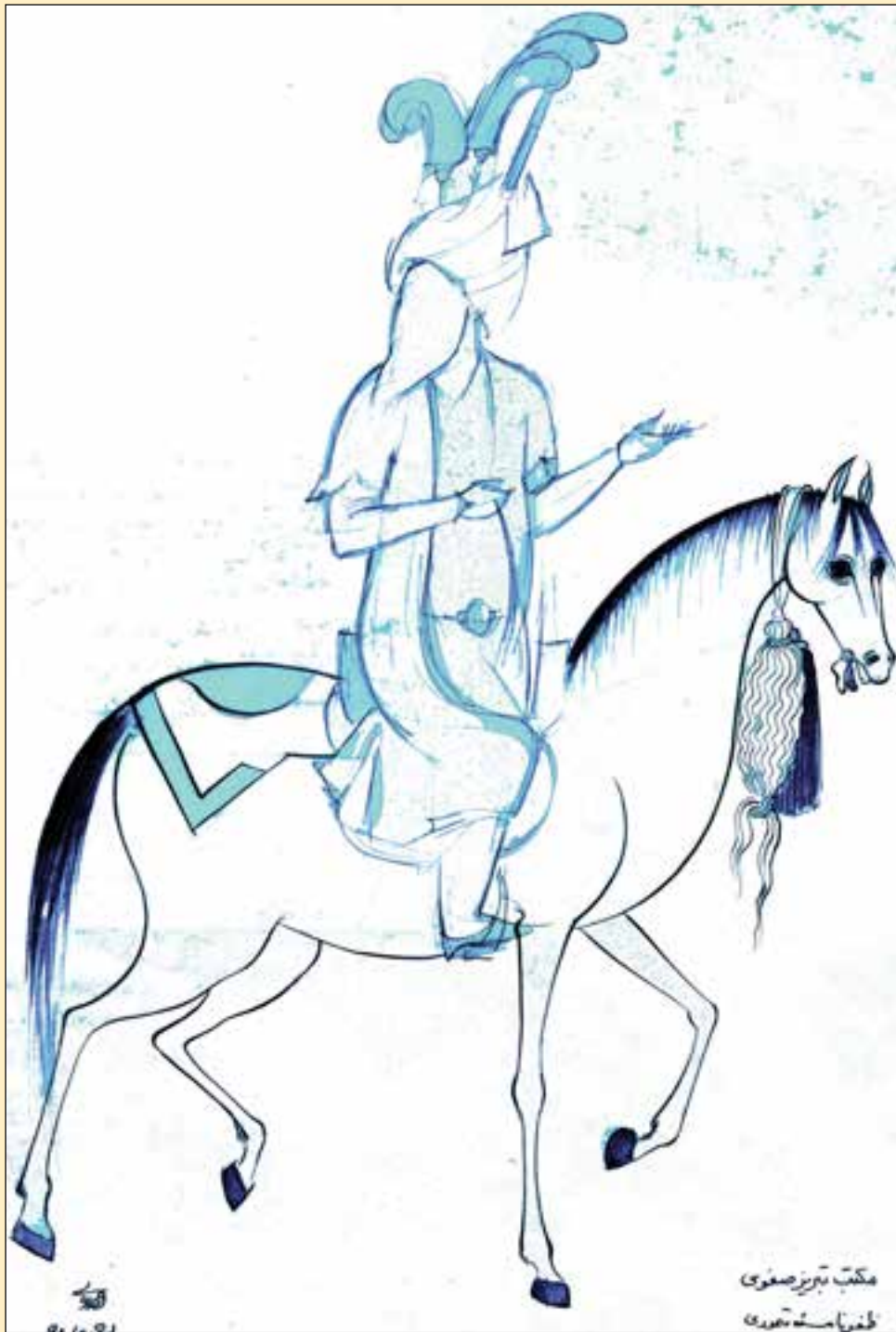
- ۱- شناخت مفهوم مکاتب مختلف نگارگری
- ۲- توانایی رنگ آمیزی کاغذ
- ۳- توانایی طراحی از چهارپایان

اهداف رفتاری :

- ۱- مکتب نگارگری شیراز را شرح دهد.
- ۲- هنرمندان مکتب نگارگری شیراز را نام ببرد.
- ۳- ویژگی های مکتب نگارگری شیراز را از سایر مکاتب نگارگری تمیز دهد.
- ۴- رنگ آمیزی کاغذ را با رنگ های گیاهی و طبیعی انجام دهد.
- ۵- اسب را در حالت های مختلف طراحی کند.
- ۶- آهو را در حالت های مختلف طراحی کند.

<p>نظری :</p> <p>روش تدریس : سخنرانی، نمایشی</p> <p>مانند جلسه های پیشین درس را آغاز کرده و همزمان با نمایش تصاویر صفحه های ۱۵ تا ۲۳ کتاب (تصاویر شماره های ۱-۱۶ و ۱۷-۱) به شرح مکتب نگارگری شیراز، ویژگی ها و هنرمندان آن پرداخته می شود. سپس فیلمی از چگونگی رنگ آمیزی کاغذ با مواد رنگزای گیاهی و به روش غوطه وری (صفحه ۱۵۵ کتاب) نمایش داده می شود. اگر فیلمی در این زمینه در اختیار هنرآموز قرار ندارد می توان همزمان انواع مواد رنگزای گیاهی و روش های مختلف رنگ آمیزی کاغذ را شرح داد و سپس در بخش عملی یکی از این روش ها را در برابر هنرجویان انجام داد. در پایان نیز چند پرسش کلاسی در زمینه مباحث مطرح شده به یادگیری بیشتر و یادسپاری بهتر هنرجویان کمک فراوانی می کند.</p>	<p>محتوای درس</p>
<p>عملی :</p> <p>روش تدریس : تقلید عملی، اکتشافی</p> <p>چنانچه لازم باشد رنگ آمیزی کاغذ به روش غوطه وری با استفاده از یک سینی، مقداری چای بدون تفاله و چند برگه سفید A۴ به شکل عملی نشان داده شود. برای آموزش طراحی اسب نیز ابتدا شرح آن متناسب با متن صفحه ۹۲ تا ۹۷ کتاب داده می شود. سپس مراحل طراحی آن بر روی تخته کشیده می شود تا هنرجویان همزمان شروع به طراحی اسب نمایند. تمرین طراحی از اسب در حالت های مختلف و با ترکیب بندی های مناسب در یک برگه A۴ انجام شود. پس از آنکه هنرجویان طراحی اسب را با رعایت تندی و کندی خطوط آموختند چون طراحی آهو نیز شباهت های بسیاری با طراحی اسب دارد بنابراین در ادامه طراحی آهو نیز به همان روش (صفحه ۹۸ تا ۱۰۰ کتاب) آموزش داده می شود. هنرجویان نیز آهو و گوزن را در حالت ها و اندازه های مختلف طراحی می کنند.</p>	

تمرین ترکیب بندی از آهو و اسب در یک برگه A۴ نیز برای هنرجویان جالب خواهد بود. در کلاس برای روان تر شدن دست هنرجویان، هنگام تأیید طراحی از اسب و آهو، قلم گیری آنها نیز انجام شود. انواع حالت های اسب در طراحی دوره های مختلف به صورت قلم گیری و رنگ آمیزی شده در تصاویر زیر قابل مشاهده است (تصویر ۸۰).

محتوای
درس

تصویر ۸۰ - الف

تصویر ۸۰ - ب

تصویر ۸۰ - ج

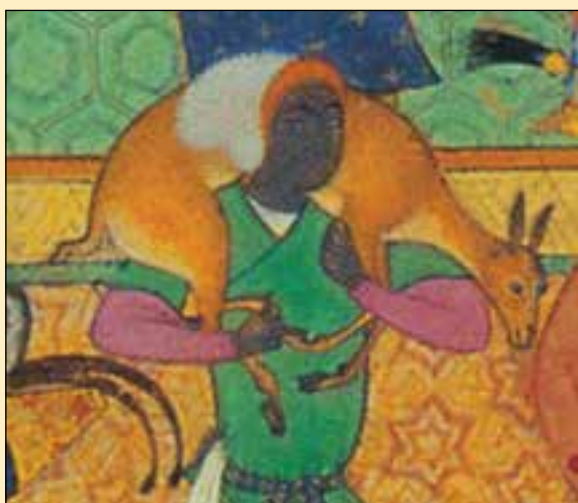
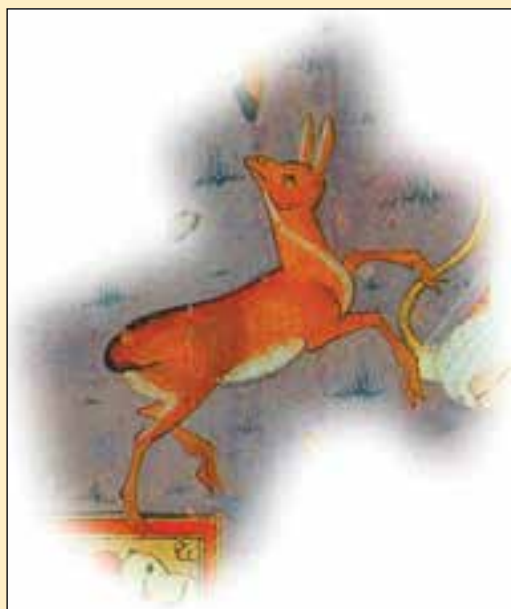

تصویر ۸۰ - د

تصویر ۸۰ - حالت های مختلف اسب در مکاتب مختلف نگارگری

محتوای
درس

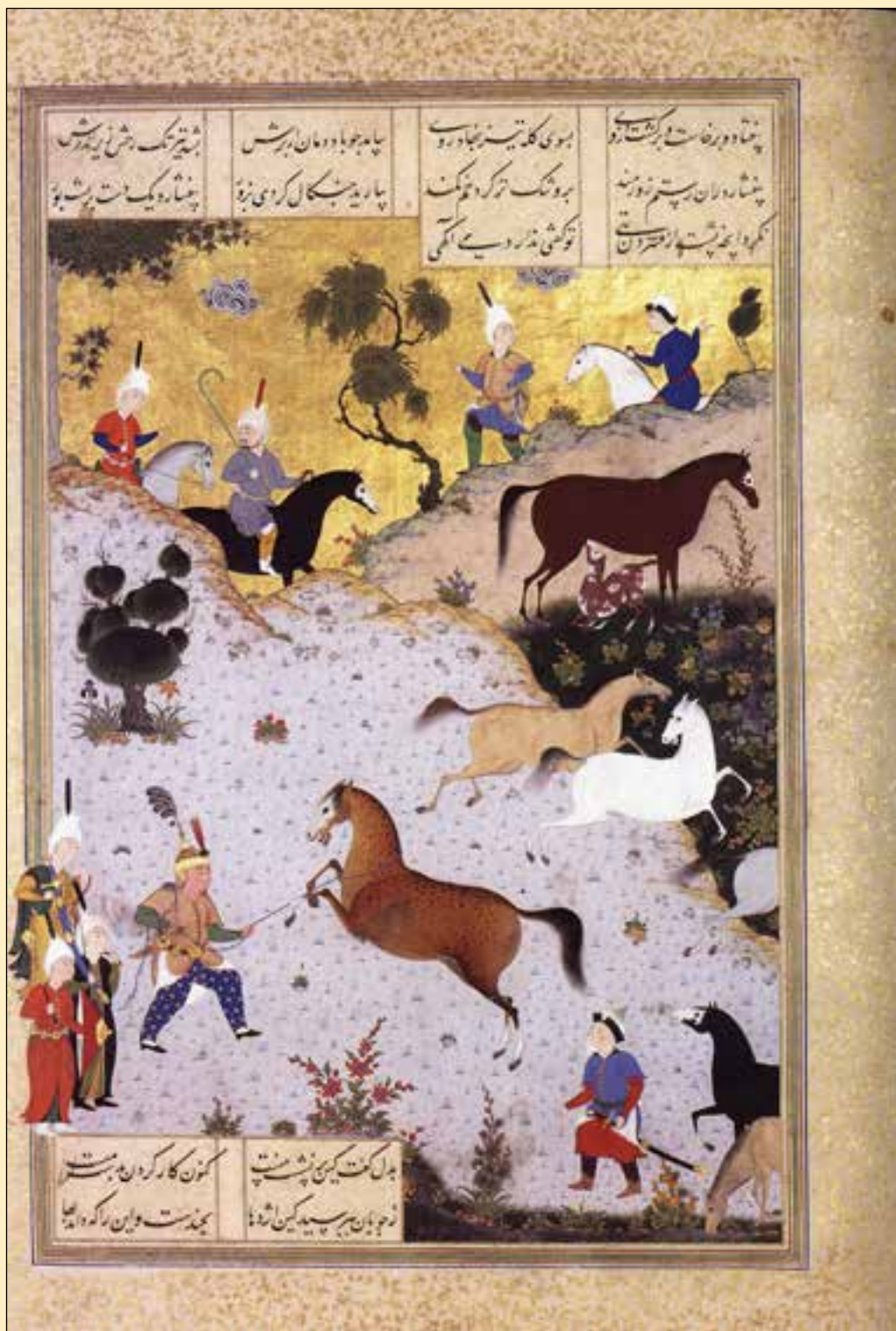
همچنین حالت‌های مختلف آهو و گوزن در آثار نگارگری پیشین مشاهده می‌شود (تصویر ۸۱).

تصویر ۸۱ - انواع آهو و گوزن در حالت‌های مختلف از آثار نگارگران پیشین

حالت‌های مختلف اسب، آهو و گوزن در ترکیب‌بندی‌های گوناگون آثار نگارگران پیشین استفاده‌های فراوان داشته است در ادامه انواع ترکیب‌بندی با این حیوانات و طبیعت مشاهده می‌شود (تصویر ۸۲).

محتوای
درس

تصویر ۸۲ - الف

تصویر ۸۲ - ب

تصویر ۸۲ - ج

محتوای
درس

تصویر ۸۲ - د - بخشی از تصویر ۸۲ - الف

تکالیف جلسه بعد :

- ۱- حداقل ۱۰ برگه A_۴ را با انواع مواد رنگزای گیاهی و به روش غوطه‌وری رنگ آمیزی کند.
- ۲- سه اسب در حالت‌های مختلف طراحی و قلم‌گیری کند.
- ۳- سه آهو یا گوزن در حالت‌های مختلف طراحی و قلم‌گیری کند.
- ۴- دو ترکیب‌بندی از اسب و آهو در حالت‌های مختلف در یک منظره (شامل ابر، درخت، گل، بوته، کوه و جویبار) طراحی و بر روی کاغذهای رنگ‌آمیزی شده قلم‌گیری نماید.

زمان تدریس

محتوا	نظری	عملی	عملی	عملی	تکالیف جلسه بعد	ارزشیابی
شماره صفحه کتاب	ص ۱۵ تا ص ۲۳	ص ۹۲ تا ۹۷	ص ۹۸ تا ۱ ص	تمرین ترکیب‌بندی از اسب و آهو در یک برگه A _۴ طراحی و قلم‌گیری آنها	رنگ‌آمیزی برگه‌های A _۴ در مواد رنگزای گیاهی (حداقل ۱ برگه) طراحی از سه اسب در حالت‌های مختلف و قلم‌گیری آنها طراحی از سه آهو یا گوزن در حالت‌های مختلف و قلم‌گیری آنها قلم‌گیری از دو ترکیب‌بندی از همه عناصر آموخته شده	محتوای نظری آموزش داده شده - ژورمان تمرین‌های کلاسی و ژورمان تکالیف جلسه قبل
ساعت	۴۵'	۶'	۱:۴۵'	۵'	۵'	۱۵' - ۳'
زنگ	اول	دوم			سوم	

ارزشیابی پایان درس

پرسش از محتوای آموزش داده شده و سپس ژورمان کارهای جلسه قبل با نقد و بررسی هنرجویان انجام می‌شود. آنگاه بهترین کار هنرجویان از طراحی و قلم‌گیری یک پرند شکاری، یک اهلی و یک خانگی با دلایل انتخاب و ویژگی‌های آن که در پشت برگه‌ها نوشته می‌شود، در کارپوشه قرار می‌گیرد. همچنین یک کار ترکیب‌بندی قلم‌گیری شده از همه عناصر نیز پس از نقد و بررسی و ژورمان برای کارپوشه انتخاب می‌شود.

از کارهای کلاسی نیز یک طراحی اسب در حالتی مناسب با رعایت تندی و کندی و قلم‌گیری، یک آهو یا گوزن همراه با قلم‌گیری در کارپوشه قرار خواهد گرفت. در پایان نیز یک ترکیب‌بندی از اسب و آهو و یا یک ترکیب‌بندی از همه عناصر آموخته شده تاکنون (که از تمرین‌های کلاسی است) با رعایت تندی و کندی خطوط، برای قراردادادن در کارپوشه انتخاب می‌شود.

دانش افزایی

آهو در نقوش نمادین حیوانی نماد بی گناهی و معصومیت است. نماد اسب نیز که یکی دیگر از نقوش نمادین حیوانی است نزد بسیاری از اقوام و تمدن‌ها از جمله ایرانیان، مظهر نجابت است.

تجربه من :

عکس‌العمل‌های هنرجویان			روش تدریس	
ضعیف	متوسط	قوی	بخش عملی	بخش نظری

ابتکار من :

نتیجه :

اهداف جزئی :

- ۱- توانایی آماده‌سازی بوم
- ۲- توانایی طراحی از چهارپایان

اهداف رفتاری :

- ۱- آهارزدن کاغذ را تعریف کند.
- ۲- مهره زدن را تعریف کند.
- ۳- انواع آهار را نام برده و چگونگی آماده‌سازی آن را شرح دهد.
- ۴- کاغذ را آهار زده و مهره‌کشی کند.
- ۵- شتر را در حالت‌های مختلف طراحی کند.
- ۶- خرگوش را در حالت‌های مختلف طراحی کند.

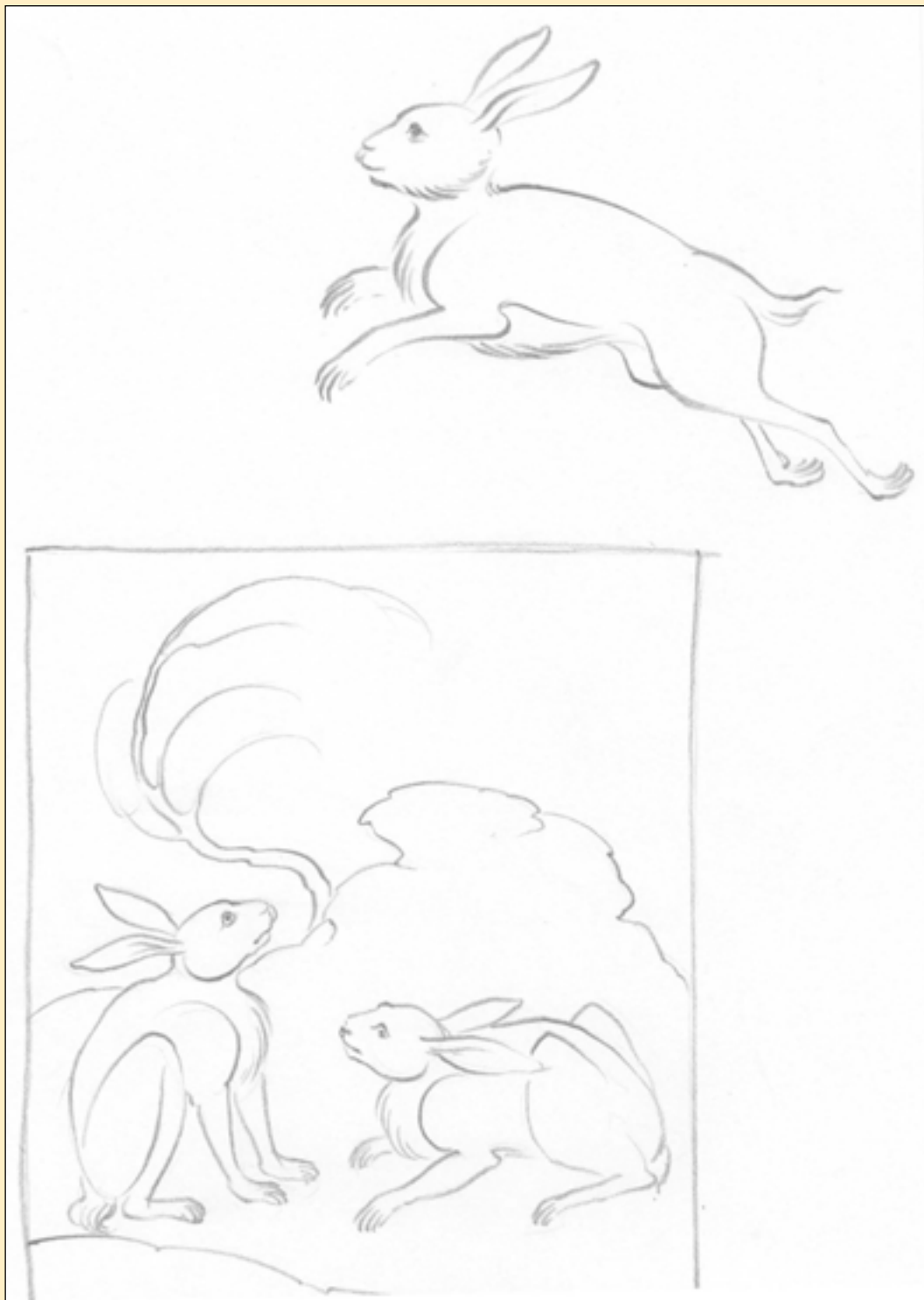
<p>آزمون دوره‌ای</p> <p>برای یادآوری بهتر محتوای نظری آموزش داده شده در جلسه‌های پیشین، یک آزمون کتبی که دارای انواع سؤال‌های کوتاه‌پاسخ، تشریحی و چندگزینه‌ای باشد از مکاتب تبریز و شیراز، هنرمندان این مکاتب، ویژگی‌های هر یک و تفاوت‌هایشان طراحی و در زمان تعیین شده برگزار شود. همچنین چند سؤال نظری در مورد مراحل و چگونگی طراحی از پرند، آهوی نشسته، پای پرندۀ اهلی و ... ارائه شود.</p> <p>سؤال عملی نیز می‌تواند مراحل طراحی یکی از حیوانات یا پرندگان با قلم‌گیری آنها باشد و یک ترکیب‌بندی مناسب در یک برگه A₄ از همه عناصر آموزش داده شده تاکنون، با رعایت تندی و کندی خطوط و با مداد از هنرجویان خواسته شود. (جلسه قبل زمان و چگونگی آزمون دوره‌ای برای هنرجویان شرح داده شود)</p>	
<p>نظری :</p> <p>روش تدریس : پرسش و پاسخ، سخنرانی، نمایشی</p> <p>تعریف آهار زدن، انواع آهار و مهره‌کشی همانند صفحه ۱۵۶ کتاب تشریح شده و از هنرجویان بخواهید که چنانچه انواع آهارهای دیگری را می‌شناسند معرفی کنند. سپس ابزار مورد نیاز را نیز همراه داشته و به ایشان نشان دهید و یا از تصاویر کتاب کمک بگیرید.</p>	<p>محتوای درس</p>
<p>عملی : تقلید عملی، اکتشافی، واحد کار (پروژه)</p> <p>اگر مقداری آهار نشاسته را از قبل آماده داشته باشید، می‌توانید یکی از کاغذهای رنگ‌آمیزی شده را در برابر هنرجویان آهار زده و تا پایان جلسه (۶ ساعت) هنگام خشک شدن، آهار بزنید. سپس مراحل طراحی شتر صفحه ۱۰۱ تا ۱۰۳</p>	

و خرگوش صفحه ۱۰۴ را بر روی تابلو طراحی کرده و از هنرجویان بخواهید تا مرحله به مرحله به طراحی بپردازند. علاوه بر کتاب درسی نمونه‌ای از ترکیب‌بندی عناصر طبیعی با خرگوش را در سه مرحله در تصاویر زیر مشاهده می‌کنید (تصویر ۸۳).

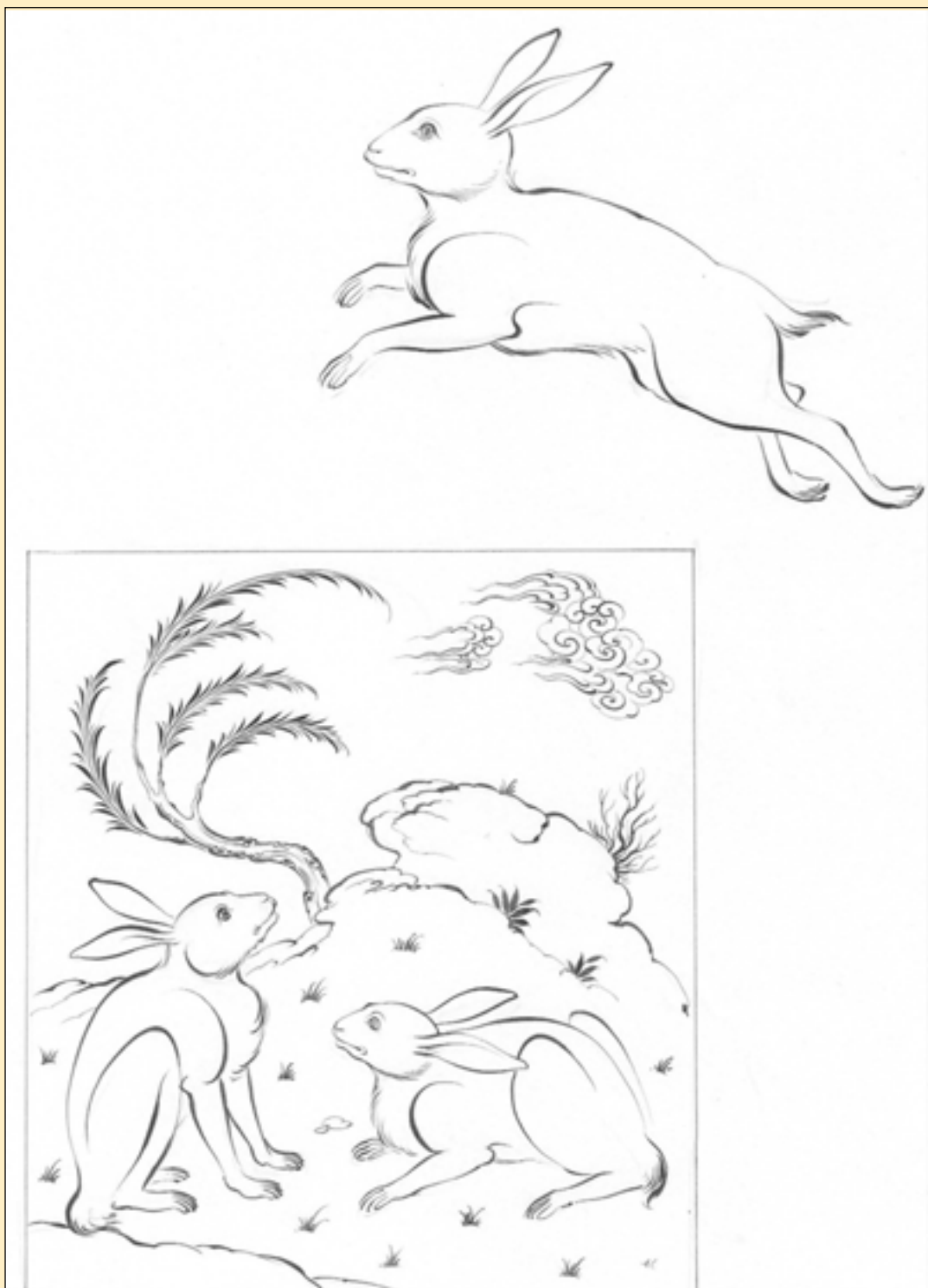

محتوای
درس

تصویر ۸۳ - الف

تصویر ۸۳ - ب

تصویر ۸۳ - ج

همچنین نمونه‌ای از ترکیب بندی شتر در آثار پیشینیان در تصویر زیر مشاهده می‌شود (تصویر ۸۴).

تصویر ۸۴

محتوای
درس

تکالیف جلسه بعد :

- ۱- شتر را در حالت‌های مختلف طراحی کرده و قلم‌گیری کند.
- ۲- خرگوش را در حالت‌های مختلف طراحی و قلم‌گیری کند.
- ۳- سه ترکیب بندی از شتر، خرگوش و پرنده به دلخواه در یک پس‌زمینه که از کوه، درخت، صخره، گل و بوته و ابر تشکیل شده طراحی و قلم‌گیری کند.

زمان تدریس

محتوا	نظری	عملی	عملی	عملی	تکالیف جلسه بعد	ارزشیابی
شماره صفحه کتاب	آزمون دوره‌ای کتبی، نظری و عملی از دروس قبلی	ص ۱۵۶ و ۱۱ تا ۱۳	ص ۱۳ و ۱۴	ترکیب بندی از ۲ موضوع شتر و خرگوش	ترکیب بندی از شتر همراه با یک پرنده صحرائی در یک بیابان	مرور محتوای تدریس شده - زوژمان تمرین‌های جلسه قبل و همین جلسه
ساعت	۶'	۴۵'	۱:۴۵'	۵'	۵'	۱۵' - ۳'
زنگ	اول	دوم			سوم	

ارزشیابی پایان درس

برای ارزشیابی کردن محتوای آموزش داده شده مانند جلسه قبل عمل کنید.

کارپوشه

- بهترین کارهای انتخابی از تکالیف جلسه قبل را در کارپوشه قرار دهید.
- یک نمونه شتر و خرگوش طراحی و قلم‌گیری شده از کارهای کلاسی را در کارپوشه قرار دهید.
- از تمرین‌های کلاسی یک ترکیب‌بندی از خرگوش و شتر و پرنده به دلخواه با عناصری چون (جویبار، کوه، صخره، بوته و درخت) که رعایت تندی و کندی خطوط نیز در آن مشاهده می‌شود را برای کارپوشه انتخاب کنید.

دانش‌افزایی

موارد دیگری نیز برای آهار کاغذ استفاده می‌شوند مانند :

۱- آهار تخم اسفرزه : تخم این گیاه را ابتدا در آب داغ خیس کرده، سپس آن را صاف می‌کنیم تا ماده‌ای ژلاتینی به دست آید. مایع ژلاتینی را با قلم‌مو یا دست و یا اسفنج روی کاغذ یا مقوا کشیده و در مکانی به صورت صاف قرار می‌دهیم تا کاملاً خشک شود و در پایان آن را مهره می‌کشیم.

۲- آهار تخم شنبلیله : ابتدا تخم شنبلیله را آسیاب کرده و با آب می‌جوشانیم. پس از لعاب انداختن آن را صاف می‌کنیم، مایع به دست آمده آهار تخم شنبلیله است که در ادامه مانند بالا عمل می‌کنیم.

۳- آهار شیرۀ گندم : ابتدا گندم را می‌گذاریم جوانه بزند، سپس می‌کوبیم و از شیرۀ آن به عنوان آهار استفاده می‌کنیم.

۴- آهار برنج : برنج را جوشانده و سپس آبکش می‌کنیم، آب بدست آمده آهار برنج است. این آهار پس از استفاده بر روی کاغذ و مهره‌کشی، برق ملایمی به کاغذ می‌دهد.

خرگوش نیز یکی دیگر از نمادهای نقوش حیوانی است. در نگارگری ایرانی، خرگوش نماد بی‌گناهی و معصومیت است. (این حیوان به هنگام ترس شدید بر سر جای خود می‌خکوب و بی حرکت باقی مانده و می‌لرزد و توان حرکت خود را از دست می‌دهد)

تجربه من :

عکس‌العمل‌های هنرجویان			روش تدریس	
ضعیف	متوسط	قوی	بخش عملی	بخش نظری
ابتکار من :				
نتیجه :				

اهداف جزئی :

- ۱- شناخت مفاهیم مکاتب مختلف نگارگری
- ۲- توانایی ساخت انواع بوم
- ۳- توانایی طراحی از چهارپایان

اهداف رفتاری :

- ۱- ویژگی های مکتب بخارا را شرح دهد و هنرمندان آن را نام ببرد.
- ۲- ویژگی های مکتب تبریز در دوره دوم (صفوی) را شرح دهد و هنرمندان آن را نام ببرد.
- ۳- انواع بوم ها را بشناسد.
- ۴- روش ساخت بوم دودی و ابر و باد را شرح دهد.
- ۵- بوم ساده را بسازد.
- ۶- شیر را در حالت های مختلف با رعایت تندی و کندی خطوط طراحی کند.
- ۷- سگ را در حالت های مختلف با رعایت تندی و کندی خطوط طراحی کند.
- ۸- روباه را در حالت های مختلف با رعایت تندی و کندی خطوط طراحی کند.

<p>نظری :</p> <p>روش تدریس : پرسش و پاسخ، سخنرانی، نمایش</p> <p>همانند دروس گذشته با طرح سؤالاتی ذهن هنرجویان را با مطالبی که قرار است در پایان درس بتوانند پاسخ دهند آماده کرده و سپس به شرح مطالب ص ۲۳ تا ۲۸ همزمان به نمایش تصاویر ۲۶-۱ تا ۳۰-۱ پرداخته و در مکتب بخارا و مکتب تبریز در دوره دوم (صفوی) توضیح داده می شود.</p> <p>انواع بوم سازی و روش ساخت بوم ساده برای هنرجویان با نمایش تصاویر ۲-۳ صفحه ۱۵۷ کتاب شرح داده می شود. سپس ابزار، وسایل و موادی که برای جلسه بعدی نیاز است برای هنرجویان اعلام کرده و همه آنها یا تعدادی از آنها را گروه بندی نمایید. یک یا چند گروه برای ساخت کاغذ ابر و باد و یک یا چند گروه برای ساخت کاغذ دودی مشخص شوند. در هر گروه ابزار، وسایل و مواد تقسیم می شود تا برای جلسه بعد به همراه بیاورند. (ابزار و وسایل در صفحه های ۱۵۶ تا ۱۵۹ کتاب درسی آمده است)</p>	<p>محتوای درس</p>
<p>عملی :</p> <p>روش تدریس : تقلید عملی، اکتشافی، واحد کار</p> <p>کار اول چگونگی آماده سازی یک بوم ساده (از کاغذهای رنگ آمیزی شده) و چسباندن آن به صورت عملی</p>	

است. کار بعدی طراحی از حیواناتی مانند شیر، سگ و روباه است. برای این کار ابتدا هنرجویان به تمرین انواع خطوط تند و کند پرداخته و سپس مراحل طراحی این حیوانات را یکی یکی متناسب با صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۱۳ کتاب همزمان با هنرآموز خود، انجام دهند. نکته مهم در طراحی هریک از این حیوانات این است که هنرجویان علاوه بر اینکه باید به تناسبات و رعایت تندی و کندی خطوط، توجه نمایند، حالت‌های مختلف آنها را نیز به درستی نشان دهند. همچنین در تمرین‌های خود می‌توانند یک ترکیب بندی زیبا از حالت‌های مختلف هر کدام از این حیوانات (شیر، سگ و روباه) در یک برگه جداگانه به نمایش بگذارند. در پایان نیز یک ترکیب بندی زیبا از هر سه آنها در فضایی با عناصری چون درخت، ابر، جویبار و ... طراحی کنند.

اگر در تمرین‌های کلاسی همواره در پایان بر ترکیب بندی‌ها تأکید شود رفته رفته، هنرجویان دید بسیار خوبی نسبت به ترکیب بندی پیدا کرده و عناصر را به خوبی در زمینه خواهند چید. چند نمونه طراحی شیر در حالت‌های مختلف از آثار نگارگران پیشین در تصویر ۸۵ دیده می‌شود.

تصویر ۸۵ - الف

محتوای
درس

تصویر ۸۵ - ب

تصویر ۸۵ - حالت‌های مختلف شیر در بخشی از آثار نگارگران پیشین

هنرمندان پیشین سگ را در حالت‌های گوناگون حمله، شکار و ... در آثار خود طراحی کرده‌اند (تصویر ۸۶).

تصویر ۸۶ - الف

محتوای
درس

تصویر ۸۶ - ب

تصویر ۸۶ - حالت‌های مختلف انواع سگ در نگارگری پیشینیان

حالت‌های مختلف روباه را در نمونه‌هایی که در تصویر ۸۷ از آثار نگارگری هنرمندان طراحی شده است، مشاهده می‌کنید:

تصویر ۸۷ - الف

تصویر ۸۷ - ب

تصویر ۸۷ - حالت‌های مختلف روباه در آثار نگارگران

تکالیف جلسه بعد :

- ۱- سه بوم ساده از کاغذهای رنگ آمیزی شده خود بسازند.
- ۲- در دو برگه A_۴، شیر در حالت‌های مختلف را طراحی و قلم‌گیری نمایند.
- ۳- در دو برگه A_۴، سگ در حالت‌های مختلف را طراحی و قلم‌گیری کنند.
- ۴- در دو برگه A_۴، روباه در حالت‌های مختلف را طراحی و قلم‌گیری کنند.
- ۵- یک ترکیب بندی از این حیوانات با عناصر آموخته شده در دروس گذشته چون ابر و کوه ... (همراه با قلم‌گیری) انجام دهند. یادآوری : هنرجویان تعداد تمرین‌های بیشتری را باید انجام دهند و دو برگه یاد شده یعنی بهترین تمرین‌ها را برای ژورمان کلاسی بیاورند.

ارزشیابی	تکالیف جلسه بعد	عملی	عملی	عملی	نظری	محتوا
مرور محتوای تدریس شده - ژورمان تمرین های جلسه گذشته و کلاسی	- بوم سازی ساده - طراحی از حالت های مختلف شیر، سگ و روباه و قلم گیری آنها - ترکیب بندی از این حیوانات با عناصر آموخته شده قبلی	تکمیل مباحث صفحات ۱۵ تا ۱۱۳	از ص ۸ تا ۱۱۳	ص ۱۵۷ و ص ۱۵ تا ۱۷	از ص ۲۳ تا ص ۲۸ و از ص ۱۵۷ تا ص ۱۵۹	شماره صفحه کتاب
۱۵' - ۳'	۱'	۵'	۱:۴۵'	۶'	۴۵'	ساعت
سوم			دوم	اول		زنگ

ارزشیابی پایان درس

ارزشیابی این جلسه نیز همانند جلسه های پیشین به صورت پرسش و پاسخ از محتوای نظری و ژورمان از کارهای کلاسی و تکالیف جلسه قبل انجام می شود.

بهترین کارهای هر هنرجو از تکالیف جلسه قبلی و تمرین های کلاسی (حداقل از هر موضوع یکی) انتخاب می شود. سپس بیان دلایل انتخاب (نقاط ضعف و قوت) بر پشت کارها و در برگه کارپوشه درج می گردد. در پایان کارها و برگه در کارپوشه هر فرد قرار می گیرد.

دانش افزایی

نماد شیر: شیر از معدود نمادهایی است که در هر دو معنی نیکی و پلیدی به کار گرفته می شود. در جایی شیر نماد قدرت به خصوص قدرت الهی و یا قدرتی از جانب پروردگار به شمار می رود، همچنان که مولوی در مثنوی خود آرزو می کند که ای کاش آهوئی بود که در چنگال شیر گرفتار شود، یعنی به مقام فنا دست یابد. در جایی دیگر شیر نماد نفس پلید و سلطنت است. گاهی نیز شیر را نشانه تابستان برشمرده اند به خصوص زمانی که در حال جدال (گرفت و گیر) با گاو (بهار) است.

تجربه من:

عکس العمل های هنرجویان			روش تدریس	
ضعیف	متوسط	قوی	بخش عملی	بخش نظری
ابتکار من:				
نتیجه:				

هدف جزئی :

۱- توانایی ساخت انواع بوم

اهداف رفتاری :

- ۱- کاغذ دودی را بسازد.
- ۲- زمینه ابر و باد را بسازد.
- ۳- زمینه ساخته شده را آهار بزند.
- ۴- زمینه آهار زده شده را مهره کشی کند.

<p>آزمون دوره‌ای</p> <p>در این آزمون پرسش‌های گوناگونی از محتوای نظری کتاب درسی صفحه ۱ تا ۲۸ و متناسب با سطوح اهداف رفتاری طراحی می‌شود. پرسش‌ها در مورد ویژگی‌های نگارگری، تاریخچه آن، مکاتب مختلف نگارگری، ویژگی‌های هر یک از مکاتب بغداد، تبریز (دوره اول)، شیراز (دوره اول)، هرات، بخارا و تبریز (دوره دوم) و هنرمندان برجسته آنها تدوین می‌گردد. همچنین پرسش‌هایی از محتوای عملی، برای ارزشیابی کار عملی هنرجویان طراحی می‌شود. برای مثال سؤالاتی چون: یک ابر در نگارگری طرح کنید یا از انواع برگ یک نمونه را طراحی و قلم‌گیری کنید و یا از پرندگان یک اردک طراحی و قلم‌گیری کنید و یا یک کار ترکیب‌بندی از عناصری که آموخته‌اید طراحی و سپس قلم‌گیری کنید (محتوای این ترکیب‌بندی با نظر هنرآموز تعیین شود).</p>	<p>محتوای درس</p>
<p>عملی :</p> <p>روش تدریس : تقلید عملی، اکتشافی</p> <p>هنرجویان ساخت بوم ساده را در جلسه قبلی آموخته‌اند، اکنون با توجه به اینکه ابزار و مواد مورد نیاز این جلسه در گروه‌ها آماده شده است، بنابراین هنرآموز می‌تواند با نمایش گام به گام ساخت بوم دودی و ابر و باد را در برابر هنرجویان از ایشان بخواهد تا یک به یک در گروه‌های خود به ساخت بوم دودی و ابر و باد (قطع A_۴) بپردازند. هنگام کار اشکالات یادآوری شود تا در منزل بتوانند بوم‌سازی دقیق و مناسبی انجام دهند.</p>	

پروژه

در این پروژه دانش‌آموزان به سه گروه تقسیم می‌شوند.

گروه اول : مقوایی در اندازه A_۴ را با مواد رنگ‌زنگ‌آمیزی کرده و در قطع A_۴ بوم‌سازی کرده و سپس آهار زده و مهره کشی می‌کنند. ترکیب‌بندی با عناصر آموزش داده شده براساس خواسته هنرآموز (تعیین عناصر و موضوع این ترکیب‌بندی به عهده هنرآموز است) انجام شده و سپس با مرکب مشکی یا قهوه‌ای قلم‌گیری می‌شود.

گروه دوم : یک مقوا در قطع A_۳ را دودی کرده (تیره یا روشن به دلخواه هنرجویان) و سپس آن را در قطع A_۴ بوم سازی کرده، آهار زده و مهره کشی می کنند. همچنین مانند گروه اول یک ترکیب بندی با نظر هنرآموز از عناصر آموزش داده شده روی آن انجام داده و با مرکب مشکی یا قهوه ای قلم گیری می کنند.

گروه سوم : یک مقوا در قطع A_۳ را به روش ابر و باد ساخته و سپس آن را در قطع A_۴ بوم سازی، آهار زده و مهره کشی می کنند. سپس یک ترکیب بندی زیر نظر هنرآموز با عناصر آموزش داده شده روی آن انجام داده و با مرکب مشکی یا قهوه ای قلم گیری می کنند.

❖ نکته : از آنجایی که زمان این درس کارگاهی ۸ ساعت است چنانچه آموزش ساخت کاغذ ابر و باد و دودی در ساعت اولیه انجام پذیرد و سپس آزمون دوره ای برگزار گردد، فرصت مناسبی فراهم خواهد شد تا این مقواها یا کاغذها خشک شوند. پس از خشک شدن آموزش مرحله بعدی آهار زدن و مهره کشیدن نیز در همین جلسه انجام خواهد شد.

تکالیف جلسه بعد :

- ۱- یک مقوا را در قطع A_۳ با ماده رنگزای دلخواه طبق توضیح ص ۱۵۵ کتاب درسی رنگ کرده و سپس با آن بوم A_۴ بسازند.
- ۲- یک مقوای A_۳ را دودی کرده (روشن یا تیره به دلخواه هنرجو) و سپس با آن در قطع A_۴ بوم بسازند.
- ۳- یک مقوای A_۳ را ابر و باد کرده و سپس با آن در قطع A_۴ بوم بسازند.

زمان تدریس

محتوا	عملی	نظری	عملی	عملی	تکالیف جلسه بعد	ارزشیابی
شماره صفحه کتاب	آموزش ساخت کاغذ ابر و باد و دودی در کلاس و آهار و مهره زدن	آزمون دوره ای	ساخت مقوای دودی یا ابر و باد توسط دانش آموزان در کلاس	انجام کارهای عقب افتاده	یک بوم A _۴ با مقوای رنگ شده یک بوم A _۴ با مقوای دودی شده یک بوم A _۴ با مقوای ابر و باد شده تعیین پروژه نیمسال اول	مرور محتوای تدریس شده ژورمان تمرین های جلسه گذشته
ساعت	۴۵'	۶'	۱:۴۵'	۵'	۱'	۱۵' - ۳'
زنگ	اول	دوم	سوم			

ارزشیابی پایان درس

برای ارزشیابی کردن محتوای آموزش داده شده همانند ارزشیابی جلسه گذشته انجام شود. یادآوری : برای ارزشیابی یک کار گروهی همانند پروژه، لازم است یک لیست واری واری مانند لیست واری ژورمان تهیه شده و اهداف آموزشی درس به وسیله آن بررسی و ارزیابی شود. همچنین نکاتی چون مشارکت مناسب در گروه، آموزش دادن و یاد گرفتن مهارت ها از یکدیگر، رعایت حقوق دیگران و ... که از شایستگی های غیر فنی به شمار می رود نیز بایستی در این لیست اضافه شود. از میان کارهای ابر و باد، دودی، آهار زده و مهره کشیده شده کلاسی هنرجویان پس از ژورمان، از هر کدام یک نمونه انتخاب و با شرح دلایل و درج آنها در برگه نظرات هنرجو و هنرآموز، در کارپوشه هر فرد قرار گیرد.

دانش افزایی

برای ساخت کاغذ ابر و باد روش دیگری وجود دارد که به جای نشاسته از ماست شیرین (یا لعاب تخم شنبلیله) در ساخت آن استفاده می‌کنند. برای این کار ابتدا ظرف لبه‌داری را که از کاغذ انتخابی قدری بزرگ‌تر باشد از ماست شیرین پر کرده و سپس رنگ روغن را که با تینر روغنی رقیق شده است با قطره چکان بر روی ماست می‌چکانند. آنگاه با یک ابزار نوک تیز مانند دُم قلم‌مو یا هر ابزار دیگری رنگ‌ها را به دلخواه خود درهم حرکت می‌دهند. حال مقوا را با دو دست به صورت U درآورده و از قسمت شکم آن را با دقت و بدون جابجایی بر روی سطح ماست قرار می‌دهند. آرام آرام، طرفین آن را به گونه‌ای که زیر مقوا هوا نگیرد رها کرده و مدتی صبر می‌کنند. پس از چند ثانیه که رنگ‌ها جذب مقوا شد آن را بلند کرده و سپس با آب تمیز می‌شویند تا ماست از روی سطح مقوا کاملاً برداشته شود و رنگ‌ها نمایان گردد.

تجربه من :

عکس العمل‌های هنرجویان			روش تدریس	
ضعیف	متوسط	قوی	بخش عملی	بخش نظری
ابتکار من :				
نتیجه :				